Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 101
van **MATTHIAS DIEPENDAELE**
datum: 6 november 2014

---

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Vlaams Onderzoeksportaal - Stand van zaken

Het Vlaams Onderzoeksportaal (www.onderzoeksportaal.be) – FRIS (Flanders Research Information Space) biedt een open forum om allerlei vormen van publiek gefinancierd onderzoek beschikbaar te stellen voor het brede publiek. Het is een nuttig instrument om het Vlaamse onderzoek zichtbaar te maken en trekt daarbij behoorlijk wat bezoekers. Het onderzoeksportaal moet op termijn alle informatie ontsluiten over publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen. Ondertussen herbergt het portaal al 27599 onderzoeksprojecten, 3596 publicaties, 2305 organisaties en 27945 onderzoekers. Het aanbod van onderzoeksinformatie wordt nog steeds uitgebreid met die van andere wetenschappelijke instellingen.

De beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie 2014-2019 stipuleert dat de Vlaamse overheid een duidelijk en breed gedragen beleid ontwikkelt rond open access en open data om spillovereffecten te bevorderen. De toegang tot informatie over publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen blijft verzekerd vanuit het onderzoeksportaal FRIS.

1. Kan de minister een stand van zaken geven van het Vlaams Onderzoeksportaal? In het bijzonder had ik graag vernomen:

   a) hoeveel publicaties, projecten en wetenschappers in 2013 en 2014 (tot nu toe) aan de database werden toegevoegd;

   b) welke (wetenschappelijke) instellingen bij het Onderzoeksportaal werden gevoegd in 2013 en 2014;

   c) welke contracten met nieuwe instellingen er werden opgestart in 2013 en 2014. Wat is de stand van zaken van deze lopende procedures?

2. Kan de minister aangeven hoever het Onderzoeksportaal momenteel gevorderd is om op termijn alle informatie te ontsluiten over publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen? Er wordt daarbij gewerkt via vier "sporen", namelijk: de uitbreiding van het aantal dataleveranciers, de uitbreiding van de informatieobjecten, de bouw van de onderzoeksinformatieruimte en het beter ontsluiten van de informatie. Graag een stand van zaken van elk van deze sporen.

3. Wanneer hoopt de minister de hoofddoelstelling van het Onderzoeksportaal, namelijk het volledig ontsluiten van het publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen, volledig

te kunnen realiseren? Welke stappen zullen daarbij gevolgd worden in de toekomst en welke (bijkomende) initiatieven neemt de minister ter zake?

4. De universiteiten zouden vanaf 2014 een nieuwe overeenkomst krijgen voor de aanlevering van onderzoeksdata in het kader van het onderzoeksportaal FRIS bij EWI.

   a) Wat is de stand van zaken van deze nieuwe overeenkomst voor de verschillende universiteiten?

   b) Wat is het resultaat van de implementatie ervan tot nu toe?

   c) Hoeveel bedroeg de impulsfinanciering per universiteit en op welke manier hebben zij hierdoor de omslag kunnen maken naar een dienstenarchitectuur voor de uitwisseling van onderzoeksinformatie via het FRIS-onderzoeksportaal?

PHILIPPE MUYTERS
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

ANTWOORD
op vraag nr. 101 van 7 november 2014
van **MATTHIAS DIEPENDAELE**

---

1. a) In 2012 bevatte het FRIS onderzoeksportaal 3596 publicaties, 25.772 projecten en 22.156 onderzoekers. In 2013 waren dit 3596 publicaties, 26.987 projecten en 27.351 onderzoekers en in 2014 de getallen die u vermeldt: 3596 publicaties, 27599 onderzoeksprojecten en 27945 onderzoekers. Elk jaar kan dus een significante stijging opgetekend worden wat de projecten en onderzoekers betreft. Voor de publicaties was tot nu toe slechts een eenmalige aanlevering vanwege de Hogeschool Gent mogelijk en dus bleef dit aantal constant. Op dit ogenblik leveren de universiteiten tweemaal per jaar nieuwe informatie aan over het lopend onderzoek. De gegevens in FRIS worden telkens overschreven met de nieuwe informatie. De historische gegevens komen niet altijd mee. In de nieuwe FRIS-omgeving, die in 2016 operationeel zal zijn, zal het mogelijk zijn om incrementeel aan te leveren waardoor de informatie veel sterker zal aangroeien. De informatie zal in de nieuwe omgeving ook veel frequenter worden geactualiseerd.

   b) Het was voor verscheidene wetenschappelijke instellingen nog niet mogelijk om in 2013-2014 rechtstreeks aan het FRIS onderzoeksportaal aan te leveren. Hiervoor werd voor een tussenoplossing gekozen. Sommige instellingen (INBO, ILVO, ITG) opteren voor het gebruik van een eigen onderzoeksinformatiesysteem (PURE) dat in de toekomst naadloos bij het FRIS onderzoeksportaal zal kunnen aansluiten. Voor nog andere instellingen (Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, het departement Cultuur, Jeugd, Media en Sport, Artevelde Hogeschool en Plantentuin Meise) biedt het departement EWI een multitenant omgeving aan. De gegevens van deze instellingen worden momenteel ontsloten via de website www.friscris.be .

   c) Met tal van instellingen werd de aanlevering aan FRIS in de convenant of (beheers)overeenkomst verankerd:
      - de universiteiten:
        Deze instellingen leveren al 20 jaar onderzoeksinformatie aan de Vlaamse overheid aan. Eind 2013 werden met hen nieuwe overeenkomsten afgesloten, die ervoor zorgen dat zij in de toekomst veel meer en betere informatie gaan aanleveren. Zo zullen zij voor het eerst informatie over hun wetenschappelijke publicaties aanleveren. Verder staan zij er garant voor dat de aangeleverde informatie steeds volledig en actueel is. De informatie zal sneller doorstromen naar het onderzoeksportaal. Ten laatste einde 2016 zullen deze doelstellingen gerealiseerd moeten zijn.
      - de Strategische Onderzoekscentra (SOC's): iMinds, VIB, VITO, IMEC en Flanders Make.
        Bij vier SOC's (iMinds, VIB, VITO en IMEC) werd in 2014 een analysetraject uitgevoerd van de beschikbare onderzoeksinformatie. Met hen zal het traject voor de aanlevering aan FRIS terug worden opgepikt nadat het traject met de universiteiten is doorlopen.
      - de competentiepolen: Flanders' Food, VIL, VIM, Flanders' Drive, Flanders InShape, Flanders Synergy, FISCH, MIX, SIM, I-Cleantech, Sociale Innovatiefabriek.
        Momenteel rapporteren deze instellingen reeds over alle onderzoeksprojecten aan het Vlaams Innovatie Netwerk (VIN) onder het beheer van het IWT.

Omdat in het kader van de administratieve vereenvoudiging en het principe van de éénmalige gegevensopvraging, ten stelligste voorkomen moet worden dat dubbel zou gerapporteerd worden, plant het departement EWI een overleg met het IWT, om de aanlevering van onderzoeksinformatie te stroomlijnen en hiervoor een plan van oplossing te ontwikkelen op generieke wijze voor alle competentiepolen.

2. Qua **uitbreiding van het aantal dataleveranciers** wordt een gedifferentieerde aanpak per leverancier gevolgd.
   - Met de universiteiten werden de nieuwe overeenkomsten impulsfinanciering afgesloten voor de periode 2014-2016 voor aanlevering aan FRIS
   - Met de SOC's werd de aanlevering aan FRIS in hun convenanten verankerd en een analysetraject van de data uitgevoerd.
   - Aan de wetenschappelijke instellingen ILVO, INBO, ITG werd een licentie voor een onderzoeksinformatiesysteem ter beschikking gesteld zodat op termijn hun onderzoeksinformatie naadloos kan doorstromen naar FRIS.
   - -Aan een aantal kleine instellingen (KMSKA, KMDA, Steunpunten, Artevelde, …) stelde het departement EWI een multitenant omgeving ter beschikking zodat hun onderzoeksinformatie voorlopig al kan ontsloten worden via www.friscris.be.
   - Met de financierende agentschappen FWO en IWT werden verkennende gesprekken gevoerd.

   Bij de **uitbreiding van de informatieobjecten** wordt vooral gefocust op de uitbreiding van de informatie over onderzoeksoutput. Zo zal informatie over publicaties van de universiteiten worden toegevoegd, en wordt bekeken hoe outputs in de kunsten en verwijzingen naar wetenschappelijke datasets kunnen worden opgenomen. In de toekomst kunnen mogelijk nog meer objecten worden toegevoegd zoals wetenschappelijke apparatuur of octrooien.

   Voor de **bouw van de onderzoeksinformatieruimte** maakt FRIS momenteel de omslag naar een flexibele dienstenarchitectuur gebaseerd op webservices zodat de stakeholders gemakkelijk en interactief gegevens kunnen aanleveren en opvragen. Die omslag is nodig om de uitbreiding naar meer leveranciers te kunnen opvangen en om incrementele informatie-aanlevering mogelijk te maken. Om de kwaliteit adequaat te kunnen meten werd een datavalidatietool aangeschaft. Daarnaast wordt in een centraal platform (Data Governance Centre) gewerkt rond semantiek zodat organisaties hun terminologie kunnen beheren in een uniforme omgeving. Tevens wordt gewerkt volgens internationale standaarden (CERIF datamodel) zodat internationale data-uitwisseling mogelijk wordt. Deze infrastructuur is momenteel in volle ontwikkeling. De oplevering ervan is voorzien voor 2016.

   Voor het **beter ontsluiten van de informatie** wordt gewerkt aan een nieuw onderzoeksportaal bovenop de nieuwe dienstenarchitectuur. Dat portaal zal meer gebruiksvriendelijk en visueel aantrekkelijk zijn dan het huidige.

3. Het bereiken van volledige ontsluiting van alle informatie over publiek gefinancierd onderzoek is een inspanning die loopt over meerdere jaren. Het hele FRIS-traject is vooral een veranderprogramma waarbij veel overleg nodig is om instellingen te helpen de omslag te maken naar een nieuwe manier van informatiedoorstroming die veel duurzamer is. Veel inspanningen gaan dan ook naar overleg met de betrokken stakeholders, in eerste instantie de partijen die nu al aan FRIS aanleveren en de omslag maken naar de nieuwe wijze van aanlevering, en daarnaast de instellingen die nu nog niet aan boord zijn.

   Bij de nieuwe FRIS werkgroep die een eerste keer samenkwam op 22 oktober 2014 werden naast de universiteiten ook de SOC's, de financierende instellingen (FWO, IWT, Herculesstichting), VLIR en VLHORA uitgenodigd om alle stakeholders aan

boord te hebben en verdere samenwerking in de toekomst te intensifiëren.

Daarnaast worden er thematische overleggroepen opgestart rond kwaliteit, semantiek, services en classificaties waar de dataleveranciers gezamenlijk standaarden vastleggen en ervaringen, problemen en best practices uitwisselen.

Bij de uitrol van het FRIS-traject wordt in fasen gewerkt. In de periode tot eind 2016 ligt de focus op de bouw en uitrol van de nieuwe FRIS-omgeving en het traject met de universiteiten. Eind 2016 zal de nieuwe FRIS-omgeving operationeel zijn en gevuld met veel meer en volledige informatie van de universiteiten voor wat betreft projecten, onderzoekers, onderzoeksgroepen én nu ook publicaties. De informatie van de gebruikers van de instellingen die werken met PURE zal dan ook naar FRIS kunnen doorstromen.

Vervolgens wordt gewerkt aan het uitbreiden zowel in de breedte (meer leveranciers waaronder in eerste instantie de SOC's), als in de diepte (meer informatie objecten zoals bijvoorbeeld outputs in de kunsten, wetenschappelijke datasets, wetenschappelijke apparatuur en octrooien).

4. a) De vijf Vlaamse universiteiten (KU Leuven, UGent, UAntwerpen, VUB en UHasselt) sloten in 2014 alle een overeenkomst af met het departement EWI waarin zij zich engageren om te komen tot een incrementeel aanleveringsbeleid van volledige, actuele, correcte en geïntegreerde onderzoeksinformatie, via een gestandaardiseerde interface en een gestandaardiseerd uitwisselingsformaat.

   b) Op 22 oktober 2014 stelden KU Leuven, UAntwerpen, VUB en UHasselt hun plan van aanpak voor om het ganse impulsfinancieringstraject en de bijhorende mijlpalen te doorlopen. Voor UGent is dit voorzien begin 2015. Hiermee is mijlpaal 2 (oplevering plan van aanpak) afgerond. In dat plan van aanpak is beschreven hoe de universiteiten hun architectuur ombouwen om aan de doelstellingen uit de overeenkomst te kunnen voldoen tegen einde 2016.

   c) In totaal wordt 1.356.802 euro voorzien indien alle universiteiten het ganse traject voltooien. Dit wordt als volgt onder de instellingen verdeeld:
   KU Leuven: 410.010 euro
   UGent: 370.837 euro
   VUB: 222.377 euro
   UAntwerpen: 202.448 euro
   UHasselt: 151.130 euro

   In 2014 werd de eerste schijf impulsfinanciering van 30.000 euro aan elke instelling uitbetaald na ondertekening van de overeenkomst, zoals in de overeenkomst werd bepaald. Dit budget kon aangewend worden als input voor het extra werkvolume dat de aanmaak van de plannen van aanpak met zich meebracht.

   Volgende schijven worden vrijgemaakt bij het behalen van de volgende mijlpalen uit de overeenkomst.